

CONSTRUAMOS A PAZ

OBXECTIVOS	CONCEPTOS	ACTITUDES, VALORES, NORMAS	PROCEDEMENTOS
1º CICLO DE PRIMARIA			
<ul style="list-style-type: none"> - Introducir os conceptos de paz, violencia e conflito e reflexionar sobre eles - Reflexionar sobre as actitudes que tomamos perante os conflitos e favorecer o diálogo e a cooperación - Desmontar os mecanismos que permiten a formación da imaxe do inimigo - Espertar a creatividade e a imaxinación na procura de solucións 	<ul style="list-style-type: none"> - A cultura da violencia - A imaxe do inimigo - O diálogo, a escoita e a cooperación - O medo e a seguridade persoal - A conversión de armas 	<ul style="list-style-type: none"> - Valorar as consecuencias dos diferentes tipos de violencia - Fomentar o coñecemento e o aprezo cara os demais. - Valorar a imaxinación e a creatividade 	<ul style="list-style-type: none"> - Escoita activa - Participación - Creatividade e imaxinación - Expresión plástica - Traballo en grupo
2º CICLO DE PRIMARIA			
<ul style="list-style-type: none"> - Introducir os conceptos de paz, violencia e conflito e reflexionar sobre eles - Reflexionar sobre as actitudes que tomamos perante os conflitos e favorecer o diálogo e a cooperación - Desmontar os mecanismos que permiten a formación da imaxe do inimigo - Descubrir as consecuencias do uso das armas - Espertar a creatividade e a imaxinación na procura de solucións 	<ul style="list-style-type: none"> - A cultura da violencia - A imaxe do inimigo - O diálogo, a escoita e a cooperación - O medo e a seguridade persoal - A conversión de armas 	<ul style="list-style-type: none"> - Valorar as consecuencias dos diferentes tipos de violencia - Fomentar o coñecemento e o aprezo cara os demais - Valorar a imaxinación e a creatividade 	<ul style="list-style-type: none"> - Escoita activa - Participación - Creatividade e imaxinación - Expresión plástica - Traballo en grupo
3º CICLO DE PRIMARIA			
<ul style="list-style-type: none"> - Analizar elementos que determinen a cultura da violencia e buscar alternativas - Recoñecer diferentes tipos de armas e coñecer as consecuencias do seu uso - Entender os mecanismos que crean a imaxe do inimigo - Presentar experiencias de construción de paz - Recoñecer a non-violencia como alternativa real á guerra 	<ul style="list-style-type: none"> - A cultura da violencia - A imaxe do inimigo - As armas lixeiras, as minas - O custo e o prezo (das armas) - O desminado, a recolección, a desmobilización 	<ul style="list-style-type: none"> - Mostrar unha actitude activa na construción dunha cultura de paz - Valorar positivamente o traballo cooperativo - Valorar as causas e as consecuencias do uso, a proliferación e o comercio de armas 	<ul style="list-style-type: none"> - Análise, debate e escoita activa - Participación en dinámicas de xogo - Creatividade e imaxinación - Expresión plástica - Traballo en grupo
SECUNDARIA			
<ul style="list-style-type: none"> - Analizar os elementos que determinan a cultura da violencia - Reflexionar sobre as causas e as consecuencias do uso das armas - Entender os mecanismos que reforzan a imaxe do inimigo - Estudiar diferentes contextos nos que se utilizan armas - Ver a responsabilidade que ten España no comercio de armas 	<ul style="list-style-type: none"> - A cultura da violencia - A imaxe do inimigo - Os actores e circuitos que interveñen no comercio das armas - O Código de conduta - O comercio triangular - As consecuencias do uso das armas 	<ul style="list-style-type: none"> - Mostrar unha actitude activa na construción dunha cultura de paz - Valorar positivamente o traballo cooperativo - Valorar as causas e as consecuencias do uso, a proliferación e o comercio de armas 	<ul style="list-style-type: none"> - Análise de documentos - Debate e escoita activa - Participación en dinámicas - Presentacións ao resto da clase - Creatividade e imaxinación - Expresión plástica - Traballo en grupo

Intermón Oxfam

Algunhas recomendacións sobre o enfoque metodolóxico e a avaliación das actividades

Como podedes comprobar, algunhas das propostas pedagóxicas que realizamos responden a un **enfoque socioafectivo**: trátase de obter do grupo unha experiencia en primeira persoa que nos permita avaliar conxuntamente os contidos propostos e intentar analizar que ten que ver esta experiencia co noso contorno inmediato (aula, escola, barrio), a nosa cidade ou o mundo.

experiencia = extrapolación ao noso contorno

Por este motivo é importante canalizar sempre a **avaliación** desde as emocións. A primeira pregunta nestes casos sería: Como vos sentistes? para logo seguir con cuestións do tipo: Que relación encontrades entre o que pasou e... a aula, a escola, a cidade, o mundo?

Así, a avaliación sempre debe constar de tres niveis de preguntas:

1. Como vos sentistes?

Deste xeito pódense canalizar as emocións; abordar a frustración, a incompreensión, a rabia, o medo, a sorpresa que pode ter xerado unha dinámica. É importante que ningún sentimento negativo quede sen destapar.

2. Que ocorreu durante a dinámica?

Esta pregunta permite ser consciente das actitudes de cada cal durante a actividade.

3. Que relación encontrades entre o ocorrido na dinámica e o voso contorno?

Esta última reflexión facilita o entendemento, obxectivo principal da actividade.

É importante que lle dediquemos suficiente tempo ás avaliacións. Cando poñemos en xogo un enfoque socioafectivo estamos expostos a emocións que non sempre son agradables ou que poden xerar controversia dentro do mesmo grupo. Non convén iniciar ningunha destas dinámicas se non estamos dispostos a avalialas convenientemente e durante o tempo necesario para que afloren todos os sentimentos.

Non pasa nada se algún dos alumnos prefire non participar en determinado momento da actividade proposta.

Como estamos falando de emocións, non haberá respostas correctas ou incorrectas. É importante que o grupo se centre máis nas súas propias emocións que nas condutas dos seus compañeiros. En todo conflito, de quen máis información dispomos é de nós mesmos. Tamén remarcaremos que poden ter percepcións ou puntos de vista diferentes e ata contrapostos sobre o que sucedeu.

Unha ferramenta útil para toda avaliación (en realidade en todo proceso educativo) é a **escoita activa**. Non se trata só de escoitar, senón de facer sentir ao outro que estamos escoitando. Para isto podemos recorrer a condutas habituais como mirar aos ollos ou asentir, ou ben a técnicas como as preguntas aclaratorias ou o parafraseo (repetimos coas propias palabras o que entendemos). Tamén deberemos deixar de lado momentaneamente o noso propio punto de vista para intentar sintonizar coa outra persoa. Algunhas pautas que poden axudarnos a levalo a cabo son as seguintes: non falar de un mesmo; non cambiar de tema; non aconsellar (se non se nos pide), criticar sen diagnosticar; non pensar por adiantado o que imos dicir, non negar ou non ter en conta os sentimentos da outra persoa e non finxir que a comprendemos se non é así.

Tamén queremos destacar a importancia de **fomentar a imaxinación e a creatividade** dos alumnos durante todo o proceso pedagóxico. Especialmente naqueles cursos (último ciclo de primaria e secundaria) nos que parece non encontrarse nunca entre os obxectivos principais.

Por último, é importante recordar que a proliferación de armas é un **problema** de alcance **global**. Moitas actividades intentan reflectir esta dimensión xeográfica, ofrecendo información de diferentes países. Para facilitar que o alumnado comprenda esta dimensión mundial recoméndase marcar ou sinalar nun mapa do mundo os diferentes contextos dos que se está falando.

Dirección da colección: Raquel León
Coordinación da produción: Elisa Sarsanedas

Consello asesor da colección: M. Àngels Alié, Carme Batet, Mireia Claverol, Núria Ensesa, Marga Florensa, M. Lluïsa Geronès, Joan Pere Guzmán, Montse López, Mª Jesús del Olmo, Desiderio de Paz, José Palos, Carme Pi, Ferran Polo, Paulina Retamales, María Rico, Teresa Riera e M. Lluïsa Ruiz

1ª edición: decembro 2004
© Autoría 1º e 2º ciclo de primaria: Carles Vidal
© Autoría 3º ciclo de primaria e secundaria: Cécile Barbeito
© Ilustracións: Josep Puig
© Intermón Oxfam

Roger de Llúria, 15. 08010 Barcelona
Tel. 93 482 07 00. Fax 93 482 07 07
e-mail: info@IntermonOxfam.org

Intermón Oxfam